

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
14 fillér.

Nyilvántartási sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

Szépirodalmi, társadalmi és köz-
gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasarnap.

A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk

Rónai Frigyes kiadó

címére küldendők.

XXXI. évfolyam.

A szerkesztésért felelős a kiadó:
RÓNAI FRIGYES.

14. szám. -26

Idegenforgalom, turistaság.

Azon városok és községek, melyek valamely hegységnek, erdőnek, forrásnak, folyónak a közelében léteznek és bő természeti szépségekkel megáldva, kiválóan kedvelt vidéke az üdülést és szórakozást kereső közönségnek, azok mindenütt arra törekednek, hogy a természet adta ezen előnyös helyzetet gazdaságilag is kiaknázzák.

Különösen mióta a létért való küzdelem és gond az embereket nagyobb mértékben kifárasztja, az idegeket túlságosan eltompitja és az orvosi tudomány a rendes foglalkozástól ment helyen való pihenést ismerte el mint kitűnően bevaló gyógyszerközt, azóta különösen fő- és nagyvárosok lakói tömegesen keresik az üdülő helyeket, viszont az e célra alkalmas vidékek helységei egymással vetekedve igyekeznek a nyári tartózkodásra utalt közönséget magukhoz hozítani.

Ennek gazdasági nagy előnyét egyes országok oly mértékben élvezik, hogy ez jelentékeny kereseti forrásává lett a lakosságnak. Külföldön különösen Svájc lakossága szerez milliókat, — közelünkben a stájer és alsó-ausztriai vidék biztosított magának nagy mellékjövedelmet, — hazánkban a Kárpátok körül van óriási idegenforgalom és legközelebb Sava-nyukútnak a fellendülése és gyors fejlődése szembeszökő és figyelemre méltó.

Némi tapasztalatokat mi is szereztünk ez irányban. Mikor a 80-as évek vége felé, a katonaság egy részének elvonása után, igen sok ház kapuja úgy nézett ki mint a bíró vagy város-ház kapuja, annyi volt rajta a kifüggesztett cédula, melyek mind kiadó lakást hirdettek, néhány lelkes polgárban az az eszme támadt, hogy a veszteséget idegenforgalom és letelepedés előmozdításával lehetne helyrehozni. Adott szép vidékünk, a várost atólelő erdőborította hegység városunkat egyenesen praedestínálta erre a célra.

Azokhoz kik eziránt faradoztak csatlakoztak azután azok is, akik egy turistaegyesület létesítésének eszméjével ugyanezt a célt kívánták előmozdítani.

Az egyesület létrejötte előtt megkísérelték az idegenforgalom megteremtését. Kereskedők, vendéglősök, takarékok és más helybeliek összegyűjtötték néhány száz koronát, számos hírlapban hirdetésekkel tették közzé és ezernyi példányban terjesztették a város előnyeit tartalmazó rövid leírást.

Bámulatos eredménye lett ennek. Akik erre vállalkoztak alig győzték az idegeneket kalauzolni, szállásokat keresni, a letelepülőket elhelyezni, a nyaralókat szórakoztatni és ellátásukról gondoskodni. Akkoriban fordult meg az idegenforgalom. 202 idegen fordult meg az első nyáron, ezek közül felénél többen eljöttek ide nyaralni, számos családnak pedig oly kedvessé lett a mi városunk, hogy végleg letelepedtek, — még most is itt laknak közülük többen.

Időközben megalakult a turista-egyesület. Utakat építtetett, jelezte a kiránduló helyekhez való könnyű eljutást, menházakat, kilátótornyokat

létesített, az utak mentén padokat helyeztetett el stb. stb. Minek sorolnánk fel egész tevékenységét, — hiszen mindenki ismeri: s munkálkodásának eredménye most is látható.

A nyári vendégek, a nyaralók száma azonban folyton csökkent. A lakások jó részét állandó lakosok foglalták el. A lakosság felhívások dacára sem akart arra berendezkedni, hogy lakásaiknak egy részét egy-két hónapra a jelentkező nyaralóknak átengedjék, — a vendéglősök nem igen törődtek a „jövevények” kielégítésével, — mindehhez hozzájárult még a következő években beállott drágaság, nemcsak az élelmiekben, hanem a lakások árában is, mert természetesen nagyobb lett a kereslet mint a kínálat.

Ami ezután meg idegenforgalom volt és van, az már csak úgy magától folytatódott. Szép vidékünk elég vonzó, hogy mindig akadjan idekivánczozó, de oly nagy számban már nem jönnek, hogy ez a lakosság jövedelmi forrásává legyen.

A nagy közönség nem nagy érdeklődést tanusított. Azt mondták, hogy ide csak oly emberek kerülnek, akik az olcsót keresik. Persze, a nedves földszinti lakásokba nem jöttek olyanok, akik egy modern villában akarnak lakni és ehhez mérten élnek és fizetnek. A gazdag élvezetvágyó családoknak meg nem nyujthattunk eleget. Akik csupán a természet szépségeit kerestek és a primitív malomfürdővel beértek, azok jól érezték magukat itt. De hányan vannak ilyenek? A legtöbb fenyűzést, kényelmet keres, mert, be kell ismerni, másutt igen sok helyen meg is találja.

Az idegenforgalom most már inkább a tengervidékre és Svájc felé irányul, hol 6—7 koronas napi penzióért kényelmes teljes ellátást találnak, sőt még ennél is olcsóbban.

A turistasággal is hiába próbálkoztak. Igazi turista-életet itt megteremtteni nem lehetett. A turistaságot kedvelők pedig vajmi ritkán kerülnek erre felé. Nem elég veszélyesek ezek a mi magaslataink, szerintük „pupjaink”. Legfeljebb a szomszédos szombathelyiek rándulnak az Oházon át az Irottkőre, ezek is igen ritkán. Mi magunk meg ritkábban. Próbálkoztak turista-kirándulások rendezésével, itt és távolabb vidékre, mindenféle kedvezményt szereztek, mind hiába, olyan kevesen jelentkeztek a részvételre, hogy abba kellett hagyni.

A turista egyesület számára tehát nem maradt más hivatás, mint azon turistikai létesítményeket, melyeket a turistaság megkedvelésére és kényelmére létesített, fentartani. Ezt pedig megtette anélkül, hogy a közönséget sokat zaklatta volna. Utóbbi években még tagsági díjat sem szedett. Csekély vagyonaából és a takarékpénztár adományából látta el az évi kiadásokat.

Látnivaló mindebből, hogy a turistaság és idegenforgalom terén nagyobb eredményeket elérni így nem lehet. Ez alapon azt egy gazdaságilag kiaknálandó faktorra tenni, nem sikerülhet. Hiányzanak ehhez mindazon előfeltételek, melyek nélkül azt elérni lehetetlen.

Ki vállalkozik nálunk villatelep létesítésére?

s ki nyári vendéglők ellátására? Csak nem gondolják, hogy a nyaralók éveken át szabad ég alatt fognak táborozni és valami markotányos kosztra fanyarodni, hogy tömeges állandó idejövételüket ily módon a vállalkozók megnyugtatására bebizonyítsák? Mindennél a világon első dolog a vállalkozás és csak azután várható az eredmény.

Vagy 20 évvel ezelőtt villatelep terveztetett a hercegi kert telkére. A város vagyonos polgárai mind együtt voltak s volt is kedvük társasági alapon valamit megteremtteni. Ott az alapításnál éppen az buktatta el a tervet, akitől annak megvalósítását remélték.

Azóta ismételtelen akadtak olyanok, akik egy-két villával próbálkozni akartak. De mindig csak az akaratnál maradt. Egyik a másikra tolta a kezdeményezést. „Jokele, geh' du voran, du hast die grossen Stiefel an.”

De ha meg is lenne, nem tulajdonítunk neki nagy fontosságot. Öt-tíz évenként egy-két villa, az nem jelent semmit. Legfeljebb egy-két csaladdal többet.

Részvénytársaságot kell alapítani s legalább 10—20 villával a mozgalmat megkezdeni. Egyidejűleg a szükséges propaganda, reklám és a siker el nem maradhat.

Ha van városi téglagyár, azt arra kell felhasználni, hogy az építési kedvet fokozzuk. Próbáljuk csak kihirdetni, hogy aki 10 éven belül új házat vagy villát épített, a szükséges téglákat önköltségi árban kapja. Esetleg adjunk meg némi rendkívüli adókedvezményt. Ez olyan építési kedvet teremtene, hogy csodákat látnánk egy évtized alatt. A városnak pedig még így is lenne belőle haszna. Szaporodna a lakosság, emelkedne a kereset, több lenne az üzlet, több a fogyasztás és végül ha letelik a kedvezményes idő, mennyi új adótárgy és alany keletkezik ebből, meg pedig kockázat nélkül, mert az önköltségi ár nem jelent se veszteséget, se beruházást, mivel amennyibe kerül, annyiért adom. Építetőnek ez elég kedvezmény, hogy szívesen vállalkozzék. Még idegenből is jönnek ide házakat építeni. Jó vasuti összeköttetés mellett különösen Szombathelyről igen sokan.

Ha pedig elmúlt a 10 év, kedvezmény nélkül is élénk folytatása lenne a vállalkozásnak, mert már meglebbe akkor a továbbfejlesztés alapja.

Hatalmas lépésekkel fejlődne így a város. Ez emelné az idegenforgalmat, ez elenkitené a turistaságot. De más tekintetben is gyorsabb tempóban biztosítaná a haladást. Egyik szükséglet szüli a másikat. Minden üzlet emelkedő forgalomban, minden munkas keznek több kereset jutna, mennyi új ipari vállalatra nyujtana alkalmat. Hol így folyik a város-fejlesztés munkája, ott jólétet és meglegedést hoz létre, nekünk is, utódainknak is; ott minden érték emelkedik és gyarapítja a lakosság vagyonosodását.

El a csunya politikával, el az egymást gyanúsító bizalmatlankodással! Legyünk egyek a város nagyszabású kialakulásának életrevaló terveiben!

Az egész országban minden gazdnál dícséretet és nagy megelégedést aratnak

BENZIN és NYERSOLAJ motoros

CSÉPLŐKÉSZLETEK,

Minden gazda maga kezelheti, nem kell gépész sem hatósági engedély. — Rendkívül olcsó és tiszta piacképes cseplés, már 4 lóerejű gépeknél is egész 20 lóerőig. — Motorainkkal a közegben a házak között az udvarban szabad csepleni.

Szives figyelmébe! Minden gazda, ki egy motoros cseplőkészlet berendezésének még csak gondolatával is foglalkozik, kérje egy levelező-lapon képes aranyezsepeket — ingyen és bérmentesen küldjük — és abban oly fontos adatokat talál, hogy azonnal mindenben fájóközve lesz.

Hérmétes szállítas az ország minden állomására

Legújabb megállapított igen előnyös árak és kegyelmes feltételek.

Levelezim:

KELLNER ANTAL ÉS FIA

BUDAPEST, VÁCI-UT 4 SZ.

Szőlőoltványok!!

Kiváló szép és dúsgyökerezű, szokvány minőségű faszőlővanyok Riparia-Portalis alanyra oltva a legjobb bor- és csemegefajokban, közöttük „Csabagyónya”, mely fajta már Julius közepén érett. Ezenkívül sima szőlővanyok, Riparia-Portalis és Rupesstris-Monticola sima és gyökeres alanyvesszők, peronospora és jégverésmentes hazai sima és gyökeres vesszők a legjutányosabb arban.

Árjegyzeket kívánatra ingyen és bérmentve küld az

„Erzsébet szőlőoltványtelep.”

Tulajdonos: Schmidt Mátvás, Bogáros, Torontalmegye.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-út 755. sz. Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4% kamatozással betéti könyvekre és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kiutazásokat felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 3-3 alairasos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósít: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra, magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad; tőzsdei megbízásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen bevált; szelvényeket a szelvényutalvány (talán) alapján díjmentesen beszeresz.

Atutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosít.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezeltetésre.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolítani.

Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ügynöksége mindenféle biztosítást elfogad és felvilágosítással készséggel szolgál.

Központ: Szombathelyi (régi) Takarékpénztár Szombathely Alakult: 1867-ben.

Alaptőke 1.200.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 15.000.000 koronán felül.

Régen elismert és jónak bizonyult Dr. SCHÖPFT-féle

ARANYCSEPEK.

Biztosan és gyorsan ható szer a váltóláz ellen, annyira, hogy két kanál bevétele után a láz megszüntéért jótállunk. Az aranyezsepek a gyomor és bélbajok minden nemét, a fejfájást, vértolulást gyógyítják, tisztítják a vért. Különösen gyorsan és biztosan hatnak idült gyomorhurut, gyomorgöngyöség, székrekedés, étvágytalanság, göresök, gyomorgöresök kólika eseteiben pár perc alatt. Kitűnő erős hasmenés és hányinger ellen. Nincs egyetlen oly szer sem, amelynek hatása oly gyors és biztos volna, mint az aranyezsepeké. — Nem romlik el a legnagyobb hőségben sem; akik aranyezsepeket állandóan hordanak maguknál, hirtelen megbetegedéstől és szélhűdéstől meg vannak védve. Egy háztartásban sem hiányozzék. Kolera rohamoknál rendkívül hatásos. Számos köszönőirat áll rendelkezésre: 1 üveg ára 1 frt 20 kr.

Szétküldi: **Kodnár Dömötör**
BUDAPEST, I. Attila-utca 23 b.

STOCK COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS & STOCK

gőzparoló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

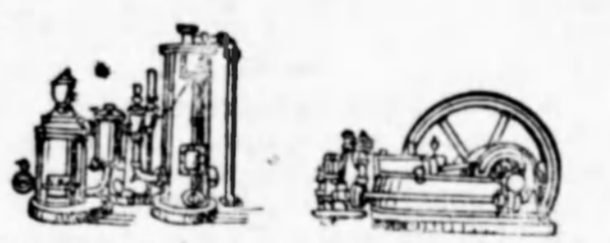
Kapható minden jobb üzletben.

Kalmár és Engel

Motor és Gépgyár

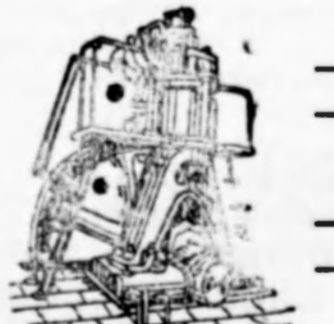
Városi raktár és iroda: V. Lipót-körút 22. Világhírű!

BUDAPEST VI. Útvar-utca 16. Eredeti! „Benz”

Szivógázmotortelep. — A jelenkor legelőnyösebb üzeme „Benzin” nyersolajmotor.

DIESEL RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány. Ajánlja benzin-lokomobilos cseplőkészleteit, melyek hámulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú **Benzin, Nyersolaj, Gáz, Petroleum** motorokat és lokomobilokat — valamint **Szivógázmotorokat.**

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő óránként csak 1 fillérbe kerül. Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 11 — Telefon 12 91
Legmesszebbmenő jótállás! — Kedvező fizetési feltételek

PALMA

AVALODI KAUCSUKSAROK

Alapítva 1885. Alapítva 1885.

STRNADT MÁRTON

órs KŐSZEG, Várkör.

Zseb-, fili- és ébresztőórák, ezüst- és nikkelművek raktára mellett ajánlja a n. é. közönségnek optikai cikkekkkel jól berendezett raktárát, u. m.: légsúlymérők, hőmérők, fűrdő-, ablak-, szoba-, bor-, tej-, lug-stb. számára. orvosi hőmérők, messzelátók, látó csövek és minden ezen szaknába vágó cikketek.

Különösen figyelmet érdemelnek: szemüvegek és félszemüvegek keret nélkül (Patent), arany, double, nikkell és csontkerettel, convex (messzelátó) és concav (rövidlátó), minden számban és minden formában a legjobb minőségben olesó árak mellett, nagy választékban vannak raktáron.

Rendelések orvosi előírás és rendeletre szakértői pontossággal készülnek.

javítások, ugy mint pótüvegek szemüvegek be és félszemüvegekbe minden számban és nagyságban gyorsan és olesón eszközöltetnek.

PALACE SZÁLLODA

BUDAPEST, Rákóczi-ut 43.

RENDES SZIDOR személyes vezetése.

150 fényesen berendezett szobával, külön lakosztályokkal, a legmagasabb igényeknek megfelelően felszerelve. — Szobák 4 koronától.

A szálloda éttermeiben kolozsvári Pongrácz Lajos esténként hűngversenyez.

Elsőrendű magyar és francia konyha

Teljes pensio 10 koronától.

Pilseni sör. — Elsőrendű borok.

Untereiner János volt alsóátrai vendéglős vezetője alatt.

Sürgőnycim: Palacehotel, Budapest.

Vesély: „Horgony”

A Liniment Capsici comp. a Horgony-Pain-Expeller

patika

egy régiának bizonyult lúzsör, mely már sok év óta legjobb bedorzások bizonyult közönségnél. oszual meg nle-seknél.

Figyelmeztetés. Silány lamistványok miatt bevásárlások óvatnak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” vedj gypvel és a Richter cégjegyzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.— és ugyszólván minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerésztára az „Arany oroszian-oz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.